

118429

ERDÉLY

AZ ERDÉLYI NÉPI KÁRPÁT EGYESÜLET FOLYÓIRATA

XLII. ÉVFOLYAM

1.
SZÁM

1945 MÁJUS HÓ

Főszerkesztő

VÁMSZER GÉZA

Felelős szerkesztő

WOLFF SÁNDOR

BCU Cluj / Central University Library Cluj

MINERVA IRODALMI ÉS NYOMDAI MŰINTÉZET RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
CLUJ-KOLOZSVÁR, BRASSAI-UTCA 7.

ERDÉLY

AZ ERDÉLYI NÉPI KÁRPÁT EGYESÜLET HAVI FOLYÓIRATA

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kolozsvár, Jókai-utca 2. II. em.

Előfizetési ára 1945 május—december havára 1500 lej, május—augusztus havára 750 lej. Az egyesület tagjainak ugyanarra az időre 1000, illetőleg 500 lej. — Egy-egy szám bolti ára 200 lej.

TARTALOM

Vámszer Géza: A szerkesztő előszava	1
Brüll Emánuel: Az „Erdély“ életrajza	3
Wolff Sándor: Az ENKE	5
Az Egyesülési Alapokmány	7
Györke Márton: Terepkutató út a Bükk környékére	9
W. S.: Józsa Béla kilátó (1 képpel)	11
T. J.: Brutsi László	12
Dr. Tulogdy János: A kolozsvári szízes félé százados évfordulója	12
B. E.: Egy rossz szokás	13

H Í R E K

A brassói Encian üdvözlése — A Haggibbor újra-
éled — A háború veszélyes hulladéka — Forrásaink 14

EGYESÜLETI ÉLET

A Turista Szakosztály összejegyzései — Tavaszi
kirándulásaink 16

Szerkesztői üzenetek 16

ERDÉLY

AZ ERDÉLYI NÉPI KÁRPÁT EGYESÜLET FOLYÓIRATA

FŐSZERKESZTŐ: VÁMSZER GÉZA • FELELŐS SZERKESZTŐ: WOLFF SÁNDOR

A szerkesztő előszava

Féléves kényszer-szünetelés után az erdélyi természetjárók kedvelt lapja, az *Erdély* ismét itt van. A régi szerény köntösben jelenik meg, de új, eleven szellemmel és változatos tartalommal akarjuk a természetjárásnak, ennek a valóban népi tömegsportnak a szolgálatába állítani.

Most nem érünk rá a múltat bírálni vagy dicsérni, csak a jövő célkitűzéseit keressük. Keressük a teendőket, hogy így ebből az istenadta szép és gazdag földből, Erdélyországból turista és idegenforgalmi szempontból is második Svájcot teremtsünk.

Annyi bizonyos, hogy sok lelkes erdélyi természetjárónak számtalan szép tervét és álmát megvalósítani szétforgácsolt erővel nem lehetett s ma sem lehet. Ezt érezték meg az elmúlt hónapokban a kolozsvári természetjáró egyesületek komoly vezetői s ezért látták első és legfontosabb feladatnak az erők, a szétszórt egyesületek és apró csoportok összefogását. S ez az összefogás, ez az egységbetömörülés megtörtént. De most szorítsuk meg jól egymás kezét és vonjuk testvéri közelségbe egymást. Különösen mi, kis nemzetek — magyar és román — a körülöttünk dúló háborús korszakban meg kell, hogy értsük az idők szavát.

Általános társadalmi szükséglet ma az, hogy minél több embert kivezethessünk a természetbe, szép hegyeink tiszta levegőjű magaslatai felé, mert ott emelkedettebb világszemlélettel és bajtársiasabb szeretettel tudunk minden rendű és rangú embertársaink fájdalmával és örömeivel együttérezni.

De nem elégedhetünk meg azzal, hogy tagjainkat kivezetjük a természetbe és turista-berendezéseket, menedékházakat létesítünk, hanem e mellett a lélek és a szellem szebb vágyait, egészséges tudásszomját is fel kell keltenünk. Ezért is nélkülözhetetlen az *Erdély* folyóirat megindítása. Lap nélkül egyesületünk fél munkát végezne, sántán és bénán döcögve haladhatna csak céljai és tervei megvalósítása felé. Tudjuk, hogy ezzel a mai súlyos időkben nehéz munkára vállalkoztunk, de a turista-lélek nem riad vissza a küzdelemtől, a fáradságtól, mert kirándulásain hozzászokott ahhoz, hogy még akkor is célhoz ér, ha útjába kősziklák esnek vagy szakadékok merednek eléje.

Sokan régi vágyak teljesülését várjuk az újjászületett E. N. K. E. egyesülettől és az új *Erdély*-től, azt, hogy megvalósítsuk az igazi erdélyi nemzetiségi, felekezeti és társadalmi megkülönböztetés nélküli turista-testvériséget.

E cél érdekében bensőséges kapcsolatot akarunk teremteni folyóiratunk és tagjaink, illetőleg olvasóközönségünk között. Szeretnők, ha mindenki tehetségéhez vagy szakismeretéhez mérten bekapcsolódnék lapunk munkájába. Szeretnők, ha lapunk a jövőben nemcsak a szerkesztők és munkatársak gondja és öröme lenne, hanem mindannyiunké, s ha legfiatalabb és legegyszerűbb tagjaink is megtalálnák benne az őket érdeklő részeket, szóval, ha az *Erdély* minden természetjáró szócsöve lehetne.

Szeretnők továbbá, ha mindannyiunk szívében a hazai, erdélyi föld szeretete és tiszta idealizmusa lüktetne. Akkor is, amikor erdélyi hegyeink között járunk, akkor is, amikor cikkeinket írjuk és lapunkat terjesztjük.

Megújulásunk alkalmával testvéri köszöntést küldök minden igaz erdélyi természetjárónak.

VÁMSZER GÉZA

Az „Erdély“ életrajza

Manapság erősen divatban vannak a regényes életrajzok. Megírták már nemcsak nagy költőknek, kiváló íróknak, világhírű muzsikuskoknak életrajzi regényét, hanem például a magyar népnek és a magyar nyelvnek életrajzát is. Miért ne írhatnók meg a mi „Erdély“-üinknek, folyóiratunknak életét is, amely mintha csak méltó akarna lenni nevéhez, csaknem olyan viszontagságos, mint azé az országrészé, amelynek nevét köszönheti s amelyet mi erdélyiek vagy lélekben-szellemben erdélyivé váltak szintén a mi Erdélyünknek nevezhetünk. Ennek életét többé-kevébbé ismerjük, mindaz, amit az iskolában tanultunk, nyomtatásban olvastunk vagy előadásokban hallottunk róla, meglehetősen határozott egészszé formálódott bennünk, mégha egyes részletek el is mosódtak emlékezetünkben, annál kevesebbet tudunk a másiról, a folyóirat „Erdély“-ről. Most, hogy életútjának új szakaszához érkezünk, tekintsük gyors iramban végig eddigi pályafutását. Teljes és kimerítő életrajzának megírásához, vagyis belső tartalmának ismertetéséhez és értékének méltatásához egész tanulmányra volna szükség. Nem volna ugyan hálátlan föladat, de erre most sem időnk, sem terünk nincsen, meg kell elégednünk életének külsőséges rajzával.

Az Erdélyi Kárpát-Egyesület 1891 januárjában alakult meg, tulajdonképpen munkáját azonban — Merza Gyula szerint — csak ugyanezen év május 12-én kezdte el. „Erdély“ című folyóiratának 1. száma 1892 január 1-én jelent meg az akkori titkárnak, Radnóti Dezső-nek szerkesztésében. Célja, miként alcíme: Turistai, Fürdőügyi és Néprajzi folyóirat is mutatja, háromirányú volt: a turistaság mellett a véle könnyen kapcsolatba hozható néprajzot és az erdélyi fürdők sokasága és sokfélesége miatt érthetően a fürdőügyet is kívánta szolgáltni. Ezért a szerkesztőnek három fődolgozó-társa van, mindegyik a hármastól egyikeként könnyebb elérésére. *Téglás Gábor* a turistasági rovat vezetője, *Hankó Vilmos* a fürdőügyé, *Hermann Antal* a néprajznak hívatott munkása.

Erdekes és érdemes elolvasni ma is az egyesület akkori elnökének, gróf Bethlen Bálintnak és a szerkesztő Radnóti Dezsőnek aláírásával jegyzett, 1891 december 31-ével keltezett *Olvasóinkhoz* című beköszöntő írást. Egyik részletét ideiktatom: „Ismertetni akarjuk az erdélyi részeket: vadregényes, kies és bájos vidékeit természetadta drága kincseivel, első sorban megbecsülhetetlen és kevésre becsült fürdőit és ásványvizzeit; ismertetni egyes helyeit emberi kéz alkotta művelődés-történeti és történelmi emlékeivel és nevezetességeivel; ismertetni azt, ami legérdekesebb és ami a földet hazává teszi: az élő népet testi-lelki állapotában. Szeretnők felölelni mindazt, ami országrészünkben emelheti az idegenek forgalmát, ami a művelt bel- és külföldi utazó, a nemesebb értelemben vett turista figyelmére méltó, ami a természet és a kultúra műveiben gyönyörködhető és ami tanulságos is, úgy hogy kalauzolásunk lehetőleg hasznos legyen annak is, aki lát, annak is, amit lát.“

Minden sorát aláírhatnók ma is, legföljebb a különbséggel, hogy folyóiratunk, a szakfolyóiratok számának megszaporodásával, ma elsősor-

ban a turistaság ügyének szolgálatában áll; helyet ad azonban minden olyan tudományos vagy közérdekű kérdés tárgyalásának is, amely a természetjárással valaminő összefüggésben vagy érdekközösségben van.

A folyóirat akkor is havonként jelent meg, olykor összevont kettős-számbar. Az első négy évfolyam (1892—1895.) nagysága kb. akkora volt, mint a mai „Erdély”-é, terjedelme az első évben 434 lap, a másodikban 428, a harmadikban 324 lap volt. A második évfolyam borítéklapjáról azt is megtudhatjuk, hogy (legalább ez az évfolyam) 2000 példányban jelent meg. Az egyesület tagjai tagsági díjuk fejében kapták, előfizetési ára az első két évben 3 forint, a harmadikban és negyedikben 5 forint volt.

A szerkesztők elég sűrűn változtatják egymást. A II. évfolyamot már *Veress Endre*, a Budapesten talán ma is élő történetíró szerkesztette, a III—IV. évfolyamot *Gyalui Farkas*, aki mint az egyetemi könyvtár igazgatója ment nyugalomba. A folyóirat külső alakjában föltűnőbb változás az V. évfolyaminal 1896-ban köszöntött be: negyedrévű lett, szövegét háromhasábosan szedték, szerkesztője akkor ismét *Radnóti Dezső* lett, aki ezt a tiszttét 1903 őszén bekövetkezett haláláig meg is tartotta. A szerkesztés munkáját ezután öt éven át 1904-től 1908-ig (XIII—XVI. évf.) *Merza Gyula*, egyesületünknek nemrégien elhunyt nagyérdemű tagja látta el. Előbb azonban, 1903-ban, még elődjének életében a folyóirat képe ismét megváltozott: nagy nyolcadrévű lett; kisebb a közvetlenül megelőző évfolyamok alakjánál, de nagyobb az első négyénél és a mainál; szedése pedig kéthasábos lett. Ezt a formáját aztán megtartotta 1915-ig, az első világháború közepéig; ezután kétévi sorvadás következett: 1916-ban már csak két füzet, 1917-ben meg éppen csak egyetlen füzet jelenhetett meg kis nyolcadrév alakban. Az egyesület kénytelen volt folyóiratát a XXVI. évfolyammal szüneteltetni, megjelenését jobb időkre halasztani.

Az „Erdély” föltámasztására 12 évig kellett várunk. 1930-ban indult meg újra *Orosz Endre* szerkesztésében és azóta megszakítás nélkül folyt 1944 szeptember haváig, amikor a háború városunkba ért. Előbb kéthavonként jelent meg egy-egy kettős füzet egy-másfél ívnyi terjedelemben, 1942-től kezdve havonként egy-egy ívben.

A szerkesztők közül *Szádeczky Gyula* hat évig, *Orosz Endre* három évig, *Balogh Ernő* hét évig végezte a szerkesztés önfeláldozó, háládatlan munkáját; az egy-két évig szerkesztők sorában ott találjuk a *Ferenczi Sándor*, *Tulogdy János*, *Szabó T. Attila* nevét is. Azok közül, akik folyóiratunknak régebben munkatársai voltak, a már említett fődolgozótársakon kívül ismertebbek a következők: *Apáthy István*, *Bartha Miklós*, *Benedek Elek*, *Cholnoky Jenő*, *Czárán Gyula*, *Czirbusz Géza*, *De Gerando Antonia*, *Felméri Lajos*, *Hangay Oktáv*, *Jancsó Benedek*, *Jankó János*, *Kuun Géza*, *Kelemen Lajos*, *Márki Sándor*, *Ruzitska Béla*, *Sándor József*, *Simonyi Zsigmond*, *Szádeczky Lajos*, *Vikár Béla*, *Volt György*. Ilyen férfiak állottak sorompóba, hogy a szó, az írás hatalmával szolgálják a turistaságnak s véle a természetszeretnek és emberi együvértartozásnak ügyét. Olyan gárda ez, amelynek kiválósága bennünket is a legnagyobb erő kifejtésre kötelez, hogy azt a színvonalat, amelyet ők elértek, legalább megközelíthessük

Brüll Emánuel

Az ENKE

Európa egéről nemsokára végleg elüsztnak a fasizmus sötét fellegei. A Vörös Hadsereg ellenállhatatlan előnyomulása sorra felszabadította Európa népeit a hitleri elnyomás alól. Nyomukban hihetetlen gyorsan ujjápezsdül az élet, eltűnnek a romok, a termelés megindul s a dolgozók megfeszített munkája eredményeképpen visszaáll a rend, a nyugalom, az emberek lelkébe lassan visszatér az életkedv. Minden átalakul. A közel évtizedes átkos parancsuralmi rendszer maradványait a demokratizálódás folyamata kiküszöböli. De nemcsak a politikai életben, hanem az egész társadalomban, a társadalmi élet minden vonalán, így a kulturális és a sportélet terén is új szellem, új élet kezd kibontakozni. Lassan minden visszanyeri régi és igazi értelmét. A sport is, mely ezután nemcsak az egyes tehetségek kifejlesztésére fog törekedni, hogy ezt azután üzletileg hasznosítsa, hanem a széles tömegek testi kultúrájára fogja helyezni a fősúlyt. A múltban a sport, ha foglalkozott is a tömeggel, akkor ezt rendszerint csak azért tette, hogy előkészítse a háborúra, a más fajtájúak gyűlöletére. A sport szerepe a jövő demokratikus társadalomban egészen más lesz. Embert, jellemet formáló, átalakító szerepe mellett, az izmos, egészséges test kifejlesztése lesz a feladata elsősorban. De ezt nemcsak az egyének, hanem mindenekfelett a dolgozók tömege számára fogja teljesíteni.

Ezek az elgondolások vezetik ma minden becsületes sportvezető munkáját. Ezen az úton indultak el Kolozsvár túristatársadalmának vezetői is akkor, amikor elhatározták, hogy az erők egyesítésével közös, vállvetett munkával egy erős, munkaképes, a dolgozók minden rétegét magába foglaló egyesületet hoznak létre. A túristaság minden sport közül a legalkalmasabb arra, hogy a tömegek sportja legyen. Vannak ugyan, akik nem tartják sportnak. Igazuk van! Sokkal több is ennél. Több mint egyszerű szórakozás. Testet-lelket üdítő mozgás kint a szabad természetben, baráti vidám társaságban. Az igazi túrista megtanulja túrni a fáradságot, a sokszor zord idő viszontagságait, megismeri az igazi bajtársiasságot, mert kint a hegyek között, a havasok hófehér birodalmában nincs faji vagy más társadalmi ellentét. A közösségi érzés, a kollektív szellem itt fejlődik ki maradéktalanul a leghamarább. De vannak hasznos gyakorlati oldalai is a komoly túristaságnak. Természettudományi, földrajzi, néprajzi és történelmi ismeretek szerzésére is számtalan alkalom adódik túra közben. Az utak jelzésével, karbantartásával, újaknak létesítésével, menedékházak gondozásával pedig nemcsak saját, hanem a közösség érdekeit is szolgálják, elősegítve nemcsak a belső, hanem az idegenforgalom fejlődését is.

Nincs elég terünk arra, hogy a túristaság méltatásával, célkitűzéseinek ismertetésével, hazai és nemzetközi viszonylatban eddig kifejtett közérdekű

munkásságával részletesebben foglalkozhassunk. Erdély túristaságára kétségtelenül nagy feladatok elvégzése vár. Az Erdélyi Népi Kárpát Egyesületbe tömörült túristák örömmel, tettekeszen vállalják e feladatok elvégzését. Egyet kérnek csupán, minden természetszerető munkásember, legyen az akár szellemi, akár fizikai munkás, adja cselekvő támogatását ehhez a munkához, mely így biztosan eredményes lesz, közelebb hozva ezáltal is az embert az emberhez, így is segítve a demokrácia és az osztály nélküli társadalom mielőbbi megvalósítását.

Ezért hoztuk létre ezt az egyesületet, az E. N. K. E.-t. Céljaink önzetlenek. Segíteni akarunk az új társadalom kialakulásának feltételeit megteremteni. Jól tudjuk, hogy politikai célkitűzések és feladatok megvalósítására itt vannak demokratikus pártjaink. Tudjuk, hogy gazdasági követeléseink és terheink valóraváltására vannak erős szakszervezeteink. De szellemi és fizikai kultúránk művelésére elsősorban munkás kulturegyesületeink és munkás sportegyesületeink hivatottak. Ha feladatukat jól oldják meg, semmivel sem tesznek kisebb szolgálatot a dolgozók osztályának, mint akár a párt, akár a szakszervezeti vezetők.

Ma a jövőre való felkészülés idején jó lenne, ha mindezt kellőképpen értékelnék az idősebb, konzervatívabb gondolkodású vezetőink is.

Itt most felvetődik az a kérdés is, hogy melyek azok a sportok, melyeknek megvan a testi és lelki nevelő hatásuk. Elsősorban a szabadban űzhető társas azaz tömegben űzhető sportok. A sízés, úszás, evezés, atlétika és ehhez hasonlók. De mindezek is csak a rekordhajszolás és versenyőrület kizárásával, a sportolók életerejével való rablógazdálkodás kiküszöbölésével.

Természetesen a munkássportnak is eredményekre kell törekednie. De nem sztárokat, mutatványos zsonglőröket, vagy verseny-paripákat kell nevelnie, hanem minél több munkás ifjút és munkás leányt kell a szabad levegőn való felfrissülés örömeiben részesítenie.

Minderre a legmegfelelőbbnek a turistaságot tartjuk. Ez ad leginkább módot az igazi szellemi és fizikai felfrissülésre, igazi tömegsport, a dolgozó tömegek sportja, melyhez mindenki hozzáférhet. Ez az, amelyet a csúcsteljesítmény járványa megkimélt, ide nem tudott még beférkőzni a legtöbb sportot megfertőzött anyagiasság.

Vigyázzunk is, hogy ez a jövőben se történhessék meg.

A *Kolozsvári Munkás Testedző Egyesület* turistaosztálya, a „Gyopár“, az „Aurora“ munkás turistaegyesületek, valamint az *Erdélyi Kárpát Egyesület* egy egyesületben való tömörülésük alkalmával egybefoglalták azokat a vezetelveket, melyeknek alapján a jövőben együtt kívánnak működni. Ezen egyesülési alapokmány teljes szövegét az alábbiakban adjuk, hogy ebből még világosabban és még közvetlenebbül ismerhessék meg olvasóink is célkitűzéseinket.

Wolff Sándor

Az Egyesülési Alapokmány

1. Az Erdélyi Kárpát-Egyesület, a „Gyopár“ Turista Egyesület, az „Aurora“ Turista Egyesület és a Kolozsvári Munkás Testedző Egyesület turista szakosztálya 1945. évi március hó 4-én egyetien turista (természetjáró) szervezetben egyesült.

Ennek az egyesülésnek célja és rendeltetése, hogy az összes szellemi és anyagai erők összefogásával erőteljesebben és eredményesebben szolgálja minden hasonló szövetkezésnek közösségi és egyéni érdekeit, vagyis:

a) hogy a természetjárás egészségővő és számtalan tanulságos tapasztalattal járó sportját működésének egész területén minden körben, népszerűsítse és számára híveket szerezzen:

b) hogy Erdély természeti szépségeit az országban és azon kívül, az idegen- és belsőforgalom fokozása céljából is hathatósabban megismertesse;

c) hogy Erdély természeti kincseinek föltárásában és fölhasználásában a tudománynak és a szakköröknek minél nagyobb segítségére lehessen;

d) hogy az értelmiség, a munkásság és a parasztság tagjai a munkahelyeken kívül is összefogva egymással megismerkedhessenek, összeharátkozhassanak, a közösségi, embertestvéri érzés kifejlesztésével így is előmozdítsák az osztály nélküli társadalom megvalósulását.

2. Az új egyesülés címe: „Erdélyi Népi Kárpát Egyesület“, röviden E.N.K.E. Központi helyisége Kolozsvárt, Jókai-utca 2. számú (Rhédey) ház II. emeletén, az Erdélyi Kárpát Egyesület régi helyén van.

3. Az 1. pontban felsorolt egyesületek minden ingó és ingatlan, aktív és passzív vagyonukkal vesznek részt az egyesülésben. Erről a vagyonról mindenik egyesület az egyesülést kimondó közgyűlés után két hét leforgása alatt köteles leltár szerint beszámolni és a vagyontárgyakat az új egyesület választmányának rendelkezésére bocsátani.

4. Az új egyesület felszólítja az EKE vidéki osztaályait, hogy a kolozsvárihoz hasonló szellemben alakítsák át szervezetüket, szolítsák fel egyesülésre a területükön esetleg működő vagy akár szünetelő társegyesületeket és a helyzetről általában tegyen — lehetőleg — 4 hét leforgása alatt jelentést.

5. Az Erdélyi Népi Kárpát Egyesületnek automatikusan tagjává válik az 1. pontban felsorolt négy egyesületnek minden tagja, mégis azzal a kivétellel, hogy aki jelen valamely tisztogató bizottság marasztaló döntést hozott, vagy ezután hozni fog, annak tagként való megtartása, illetőleg felvétele kérdésében az egyesület fegyelmi bizottságának javaslata alapján a választmány határoz. Ugyanezzel a megszorítással a régi egyesületek alapító tagjai az új egyesületnek is alapító tagjai maradnak. Az új nyilván tartás és ügyvitel munkájának megkönnyítése céljából szükséges, hogy mindenki (az alapító tagok is) új belépési nyilatkozatot állítson ki és adjon át az egyesület titkári hivatalának az egyesülést kimondó közgyűlést követő hét folyamán.

6. Az új egyesületnek minden más szervezési és ügyviteli kérdését a testnevelési tanács rendeletének bevárása után és utasításai alapján ezután

megszerkesztendő alapszabályok fogják tartalmazni. A tagdíjakról azonban már jelen alapokmányban következőkben állapodnak meg az egyesületek:

Rendes tag havi díja 3.— pengő. Ifjúsági tag havi díja 1.— P. Nemkereső családtag havi díja 1.— P. Pártoló tag havi díja legalább 10.— P. Alapító tag egyszeri díja 1.000.— pengő. Testületek, intézmények, vállalatok vagy pártok csak alapítótagok lehetnek. Jogaikat minden év január hó 31-ig bejelentett képviselő útján gyakorolják.

7. Az Erdélyi Népi Kárpát Egyesületből sem az egyesült egyesületek egyetemlegesen, sem egyes részeik vagy csoportjaik, sem az esetleg ezután alakuló osztályok, csoportok vagy társaságok ki nem válhatnak és az új egyesület vagyonaiból részesedést semmi címen nem igényelhetnek. Természetesen jogában áll minden egyes tagnak, hogy az alapszabályokban meghatározott föltételek szerint az egyesületből kilépjen. A négy egyesületnek tagjai közül mindazoknak, kik ezen egyesülésnek nem hívei, joguk van az új egyesületbe be nem lépni, tehát új belépési nyilatkozatot ki nem állítani, mindazonáltal régi egyesületükkel szemben fennálló mindennemű kötelezettségüket az új egyesülettel szemben is teljesíteni tartoznak.

8. Az Erdélyi Népi Kárpát Egyesületnek vagyonáról feloszlás vagy felosztás esetén az alapszabályok rendelkeznek.

9. Ezen alapokmányt két eredeti példányban állítottuk ki. Elfogadásának bizonyosságául mind a négy egyesület két-két megbízott tagja aláírta. Az egyik példányt az egyesülést kimondó közgyűlés jegyzőkönyvéhez csatoljuk, a másikat levéltárban helyezzük el. Ez az okmány lesz az E.N.K.F. 1. sz. ügyirata.

Kolczvárt, 1945. évi március hó 4-én.

Az E.K.E. nevében: *Beke Lajos* s. k.

Matejovics Antal s. k.

a Gyopár T.E. nevében: *Jenei József* s. k.

Györke Márton s. k.

az Aurora T.E. nevében: *Szabó Sándor* s. k.

Major Ilona s. k.

a K.M.T.E. nevében: *Wolff Sándor* s. k.

Petkes Sándor s. k.

Terepkutató út a Bükk környékére

Még alig tavaszodott, még alig nyúltak meg a nappalok egy arasznyival, maris többen fordultak hozzám azzal a kérdéssel, igaz-e, hogy a Bükkben nem tanácsos járni, mert lépten-nyomon rejtett aknába ütközünk vagy temetetlen holttestekre bukkanunk. Ezekre a kérdésekre természetesen én sem tudtam határozott választ adni, minthogy tavaly kora-ősz óta nem jártam azon a tájékon, de elhatároztam, hogy akna ide, akna oda, utánanézek a dolognak. Nagyobb bátorság okáért egy-két régi, kipróbált bajtársamat is megkértem, hogy legyenek útitársaim ezen a földéritő vállalkozáson.

Így kerekedtünk föl aztán hatan április 22-én, vasárnap reggel ½8 órakor a veszélyes vállalkozáshoz illő komor, fellegetes időben. Az első akadályon, a városvégi igazoltatáson hamar átestünk és egy félóra alatt a Rókalyukas környékére értünk. Hosszasan és gyönyörködve legeltettük szemünket a régóta nélkülözött tájon; örültünk annak is, hogy a tavalyi drótakadály-hálózatnak ma már nyoma sincsen, eltűnt vidékünk-ről a háborúval együtt. De itt nem sokáig ábrándoztunk, további célunk felé siettetett a természetes kíváncsiság. Nemsokára az EKE menedékházának helyére érkezünk; semmi sem maradt meg belőle egy néhány kő- és tégladarabon, meg vákolattörmeléken kívül. A németek a házat lőszerraktárnak használták és amikor innen el kellett vonulniok, fölrobbantották. Az omladék használható anyagát aztán széthordták a járókelők, de otthagyták a föl nem robbant lövedékek elég nagy számát.

A Gyopár menedékháza, a Kiss-féle vendéglő valamivel jobban járt, csak ajtóit, ablakait és fölszerelését vitték el, a ház megvolna, új tulajdonosa *Butuk Pál*, Tordai-úti mészárosmester, akivel nem ártana szorosabb kapcsolatba lépniünk, hogy turistáinknak valamelyes kedvezést biztosíthassunk. Fölkerestük a szomszédságban lakó Indrét, a régi erdőpásztort is, őt is kikérdeztük a bükki állapotokról, de megnyugtatót, hogy nics veszély, aknamezők, sőt egyes aknák sincsenek a környéken. Örömmel vettük tudomásul, hogy ő is hajlandó egyik szobáját a természetjárók rendelkezésére bocsátani. Régebben a Kolping-turistáknak itt volt menedékük.

Innen továbbmenve a kék jelzésen, a Gábor bácsi tanyájáig menünk; sem a háznak, sem a családnak nem lett semmi baja. A tájék itt válik igazán mind kedvesebbé, amikor már bent vagyunk az erdőben, nemcsak a szélén. Jól esik látnunk, hogy a néhány évvel ezelőtt levágott erdő már ismét kisarjadt. A Búdöstónál egy helyen suvadás következtében megcsúszott a föld és a leomló törmelékekkel különböző nagyságú feleki homokkő-gömbök kerültek felszínre szép számmal. Feljebb megint régi ismerősünket, a *Rajka-forrást* üdvözölhetjük változatlan épységben. Nemsokára elérjük a gémeskutat, itt egy kissé kinyílik az erdő, körülnézünk, de semmi nyoma annak, hogy itt háború lett volna.

Rövid szemlélődés után a Mikes-tető felé indulunk és néhány lépésnyire ráakadunk az első katonasírra, nem messze tőle az útban lövész-

árkok, lótetemek láthatók, beljebb a fák között katonai ruhadarabok, sapkák, egyéb fölszerelési tárgyak és papírfoszlányok szanaszéjjel, itt-ott lövedékszilánkok is, de döglött gránát és akna sehol sincsen. Itt már komor hangulat nehezedik ránk, amely csak fokozódik, amint hallgatva, csendesen nézelődve haladunk a Mikestető felé. Amit itt látunk, az még az eddiginél is szomorúbb látványt nyújt: a házak jórészt földig lerombolva, üszkös gerendák merednek az égnek, minden olyan, mintha a háború szörnyetege csak tegnap tombolta volna ki magát. Embert még mindig alig látni; eddig csak egy-két család tért vissza a pusztulás helyére, hogy régi fészket — ha lehet — újra fölrakja és újra kezdje munkás életét. Kérdézősködésünkre azt is megtudjuk, hogy régi jó ismerősünk, Vaszi bácsi, aki oly sokszor volt vendéglátó gazdánk, feleségével együtt a kis hegyi temetőben már elpihent örökre.

Nem sokáig merengünk a szomorú vidéken, hanem lövészárkok és katonasírok között tovább megyünk az erdőszélen, miközben mohó kíváncsisággal keressük a ködpárás légkörön át a Tordai-hasadék homályos körvonalaát. *Krusníczký Károly* testvérünk közben egy hanton imakönyvet fedez föl, amely egykor egy Tarcsafalvi nevű udvarhelyi székely tulajdona volt. Az imádságos könyvet elküldjük a halott katona hozzátartozóinak, helyébe erdei virágot helyezünk a sírra. Robbanó hadianyagot itt sem találtunk; úgy látszik, alaposan megtisztították már a terepet.

Innen szemlélődve-kutatva, rajvonalban levonultunk a Mailáth-kúthoz, a háborúnak semmi nyomát sem találtuk. A kút homlokán egy-két puskalövés nyoma látszik, vize valamivel gyengébben folyik, mert mellékutat is tört magának. Aztán a Csiszár-patak mentén leereszkedünk a szelicsei útra, az erdőszélen betértünk Gligor bácsi házába, de csak a feleségét találtuk odahaza. Mint régi ismerősök üdvözöltük egymást és a bajtalan viszontlátás öröme négy liter tejt megittuk, mert mire idáig értünk, dél lett és alaposan megéhezünk. Ebéd után fölkerelkedve egy darabig a patakmenti piros jelzésen haladva, majd a tisztásokon átvágva délután 2 órára leereszkedtünk a Szent János-kúthoz. Éppen akkor ért oda a Cérnaforrástól az ENKE másik természetjáró csoportja is; rövid időzés, pihenés után velük együtt folytattuk útunkat hazafelé. Négy óraker itthon is voltunk.

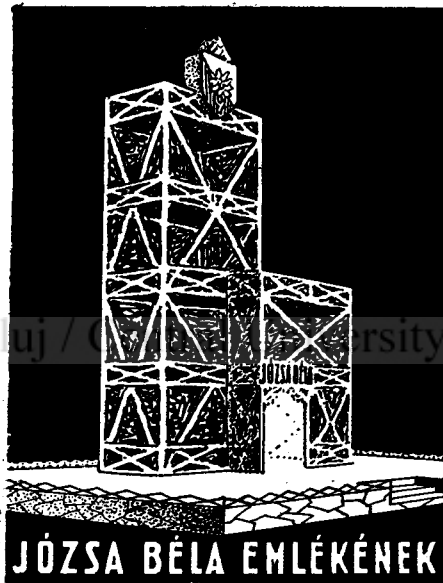
Örömmel jelenthetjük tehát a Bükk szerelmeseinek, de minden természetjárónak is, hogy Kolozsvár környékének ez a része már bátran járható. Legfeljebb azt tanácsolhatjuk, hogy legyünk egy kissé mégis óvatosak és a sűrűbb bokros részeket — ha nem föltétlenül szükséges — ne keressük föl, mert bár az erdőt — mint mondani szokás — gondosan átfésülték, a rejtettebb helyeken még meghúzódhatik a leselkedő veszély.

Györke Márton

Józsa Béla kilátó

Az E.N.K.E legelső választmányi gyűlése elhatározta, hogy Józsa Béla emlékének áldozva, a Hója-gerinc egyik kiemelkedő pontján kilátót épít, melyet róla nevez el, hogy emlékezetét ily módon is segítse megőrkíteni.

Ki volt Józsa Béla?! Egy munkás, aki egész életét az emberek közti békének, a sovinizmus és fasizmus elleni harcnak szentelte és annak is áldozta fel. Harcolt egész életében, küzdött és dolgozott mindenféle elnyomás ellen. Szóban, írásban és tettel is. Egyike volt azon keveseknek, akik minden erejükkel meg akarták akadályozni ennek a borzalmas hábo-

rúnak a folytatását. A Gestapo és a csendőrség elől bujkálnia kellett. A Donát-útrak ép azon a táján rejőzködött hosszabb ideig, ahol most nem-sokára emlék-kilátó fogja nevét hirdetni. Sajnos, még nem tisztázott körülmények folytán, megtalálták, elhurcolták és kegyetlenül megkínozták. Ehségstrájkjától legyengült szervezete nem bírta a versenyt erős akaratu lelkével, belehalt a kínzások okozta belső sérüléseibe.

Kolozsvár munkás-turistái, akik közül soknak volt személyes ismerőse és barátja, akikkel sokszor vett részt együtt közös kirándulásaikon, közös munkával felépített kilátóval áldoznak emlékének.

Itt adjuk a kilátó tervét, melynek munkálatai a gazdasági főiskola igazgatóságának előzekenysége folytán már meg is kezdődtek. Ünnepélyes fölavatása nagyszabású ünnepség keretében fog lezajlani. Ennek időpontját a napilapok útján fogjuk közölni. Ezen az ünnepélyen nemcsak Kolozsvár turistái, hanem Kolozsvár összes dolgozói részt fognak venni. W. S.

Brutsi László

Legőszintébb sajnálattal hallottuk, hogy Brutsi László, az örökifjú természetjáró, múlt év december 18-án, 74 éves korában meghalt. A házsongárdi-temetőben helyezték örök nyugalomra. Egyesületünk tagjai szomorú szívvel búcsúztak el szeretett Laci bácsijuktól és sírjára koszorút helyeztek.

Brutsi László mint kultúr mérnök Kolozsvárt kezdte életpályáját. Hivatali alárendeltjei, úgy magyar, mint román szaktársai a legnagyobb szeretettel vették körül. Hivatása a természethez kötötte. Szerette az erdőt, a forrásokat, a szép kilátást nyújtó hegycsúcsokat. Legkedvesebb kirándulási helye a Cérnaforrás volt. Szerette a virágokat, senki olyan szeretettel, olyan igazi művészettel nem tudta a virágcsokrot összerendezni, mint Brutsi Laci bácsi. Nagy szerepe volt Erdélyben a sízés népszerűsítése terén is. Brassóban kezdett sízni 1908-ban, még 70 éves korában is a fiatalokat megszégyenítő biztossággal síezett. Társadalmi egyesületekben végzett munkájáért sok egyesület tisztséggel tüntette ki és hálával gondol munkásságára, így egyesületünk is, melynek 1906 óta tagja és választmányi tagja is volt. A „Lepésmérő Társaságnak” az alapító Merza Gyula után elnöke s kirándulásainak szervezője volt.

Emlékét szeretettel fogjuk megőrizni és sírjára genciána csokrot fogunk helyezni megemlékezésül.

T. J.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

A kolozsvári sízés félszázados évfordulója

Az elmúlt téli idény az erdélyi sízés történetében nevezetes évforduló.

Ötven éve annak, hogy Hangay Oktáv volt kolozsvári kereskedelmi akadémiai tanár, az EKE alelnöke, miután 1890 óta síezett, 1894/95 telén a Kereskedelmi Akadémia tanulóiból megalakította az ifjúsági „Ski-Club”-ot. Hangay vezetésével rendszeresen gyakorlatoztak Kolozsvár környékén, sőt versenyt is rendeztek és Tordára hárman 5 óra 30 perc alatt futottak be.

Hogy ennek jelentőségét kellőképpen értékelhessük, tudni kell, hogy az első síklubot 1877-ben alapították Norvégia fővárosában, Oslóban. Utána 1890—93-ban alakult három síegyesület az Alpokban. A Hangay által alakított tehát az ötödik volt Európában.

Emlékezzünk meg ez alkalommal Hevesi József asztalosmesterről, az Iparos Egylet volt elnökéről is, aki a kolozsvári fejlődő síéletet a gyárában készített sílécek forgalombahozatalával lendítette fel az 1890-es években.

Tulogdy János

Egy rossz szokás

Nemsokára elkészül a *Józsa Béla-kilátó* Kolozsvár környékének leglátogatottabb helyén, a hójai hegyvonulatnak egyik kiemelkedő csúcsán. Előre rettegünk attól, hogy akadnak majd olyan turisták (?), akiknek legelső dolguk az lesz, hogy nevüket, esetleg látogatásuk idejét ott a kilátón is megörökítsék. Sokszor volt már alkalmunk bosszankodni, többször fölháborodni hasonló ízléstelenségen, amelyet bátran barbárságnak is nevezhetnénk, különösen akkor, ha a magukról megfélelkezett látogatók az ilyen megörökített valamely emlékművön durva bevésés, faragás formájában követték el. Mert láttunk már otromba fölírást nemcsak a Tordai-hasadék meg a Zichy-barlang sziklafalán (mind a két helyen festékes ecsettel), hanem műemléknek nyilvánított templom falán, hősi halottak emlékművén is, hogy sok másféle, kevésbé bántó esetről ne is szóljunk.

Hogyan lehetne ezen segíteni? Először is fölvilágosítással. Meg kell az embereknek magyarázni — szóban és írásban —, hogy ez az eljárás, a természet különösen szép alakulatainak és az ember kegyeletes és művészi alkotásainak bármínemű megrongálása, bepiszkítása nem illik a 20. század emberéhez. Néki már tudnia kellene, hogy a természeti és művészi szépségek gyönyörködnie illik, a kegyelet és hála állította emléket ezenfelül tisztelni és becsülnie kell.

Másodszer magán a kilátón is szembetűnő helyen figyelmeztető táblát, föliratot kellene kifüggeszteni, hogy a tilalomról azok is tudomást szerezzenek, akik netalán előzőleg semmiféle figyelmeztetésről nem hallottak, ilyet nem olvastak, vagy ha olvastak is, pillanatnyilag megfélelkeztek róla.

Ilyen helyen ritkán fordul meg az ember egymagában; arra kérünk minden természetjárót és minden más jóérezsű embert, hogy ne csak maga tartózkodjék a kilátónak bármi módon való megrongálásától, hanem másokat is iparkodjék visszatartani tőle, ha lehet, szép szóval, ha nem lehet, a följelentés fenyegetésével is.

Hogy azonban azoknak is kedvükre legyen, akik ellenállhatatlan vágyat éreznek nevüknek megörökítésére, talán egy kis rekeszt vagy fiókot lehetne a kilátóba beépíteni, abban elhelyezhetné minden látogató a névjegyet — ha akarja. Nyugodtabb időkben, rendezettebb viszonyok között akár látogatókönyvet is lehetne benne tartani, mint a menedékházakban. Igaz, ehhez nemcsak rendezettebb viszonyok kellenének, hanem olcsóbb papírárak is, hiszen ma egy valamirevaló napló ára 2000 lejen kezdődik. B. E.

HÍREK

A brassói „Encian” üdvözlete.
A brassói „Encian” Turista- és Testnevelési Egyesület sportszervezeteink között az első volt, amely a négy kolozsvári természetjáró egyesület szövetkezését, az Erdélyi Népi Kárpát Egyesület megalakulását őszintén örömmel üdvözölte. Azt a reményét fejezte ki, hogy az ENKE és az Encian között testvéri viszony fog kifejlődni közös célunk elérésére, a turistaságnak tömegsporttá fejlesztésére. Kéri, hogy kiadványainkat küldjük meg neki, cserébe ő is megküldi majd a magáét.

Az ENKE válaszában megköszönte az üdvözlést, egyúttal annak az óhajának is kifejezést adott, hogy bárcsak sikerülne a jövőben Erdély minden turistaegyesületét közös céljaink érdekében egyetlen testvéri szervezetben egyesíteni.

A Haggibbor újráleled. Folyó évi április 14-iki kelettel levelet kaptunk a Haggibbor sportegyesülettől, amelynek működését — mint köztudomású — két évvel ezelőtt kormányrendelet megszüntette, helyiségét lezáratta, minden vagyonától, felszerelésétől, emléktárgyaitól megfosztotta. Most az új idők bekövetkeztével a mai kornak megfelelő legdemokratikusabb szellemben az újráleledt Haggibbor új életet akar teremteni a romokon. A társ egyesületekkel a legszorosabb és legőszintébb bajtársi viszonyt óhajtja fönntartani, hogy együttműködve városunknak és országunknak sportszínvonalát minél magasabb fokra emelhesük. Ehhez a törekvéséhez és munkájához kéri egyesületünk támogatását.

Őszintén örvendünk, hogy mint a szellemi és gazdasági élet különböző területein a romok eltakarítá-

sa után új élet indul meg, a sport terén is újabb és újabb megmozdulásokról és szervezkedésekről hallunk és olvasunk. Annál is inkább örülünk a Haggibbor föltámadásának és annál nagyobb szeretettel üdvözölhetjük őket, minthogy neki nemcsak a háborútól és a velejáró általános földrengéstől kellett szenvednie, mint nekünk, szerencsésebbeknek, hanem egy elvakított és elvakult uralomtól, amely őket pusztulásra ítélte, de egyúttal mind nyájunknak romlását okozta.

Minden tőlünk telhetőt megteszünk, hogy céljukat elérjék. A magunk részéről legjobban azt szeretnők, ha módot találnának arra, hogy turistaszakosztályuk és az Erdélyi Népi Kárpát Egyesület között az egyszerű bajtársi viszonynál szorosabb kapcsolat létesüljön; ha lehetővé válnék, hogy szakosztályuk mint egyesületünknek egyik alosztálya velünk együtt hódoljon a természetjárás áldásos sportjának és velünk együtt dolgozzék közös céljainknak és munkatervünknek megvalósításán.

A háború veszélyes hulladékai.
A napilapokban több ízben jelentek már meg olyan közlemények, amelyek az erdön-mezőn foglalatokoskodó embereket a háború hlladékainak, a szándékosan szétszórt vagy véletlenül elhullatott robbanóanyagoknak veszedelmére figyelmeztették és óva intették őket attól, hogy szakavatott hozzáértés nélkül, könnyelműen hozzányúljanak vagy éppen szétszedni próbálják. Mégis minduntalan hallunk, olvasunk olyan szerencsétlen esetekről, amelyeket a háborúnak ezek a maradványai idéztek elő. Különösen a hetyke, vakmerő ifjak hajlandók elkövetni ezt a könnyelműséget, még akkor is, ha a veszedelemre előzetesen és komolyan figyelmeztették őket.

Ezért szükségesnek tartjuk minden kiránduló társunknak figyel-

mét erre a fenyegető lehetőségre folyóiratunkban is fölhívni, mert egyetlen embernek felelőtlen meg gondolatlansága könnyen komoly bajt okozhat nemcsak magának, hanem többi turistatársának is. Sőt jó volna az ilyen helyet könnyen észrevehető figyelmeztető jellel ellátni, pl. kövel körülrakni, vagy melléje póznát, csóvát tűzni, hogy másokat is figyelmeztessünk a veszedelemre. A robbanószerekkel sűrűn telehintett helyet pedig tanácsos volna az illetékes hatóságoknak (a városházán) tudomására hozni.

Forrásaink közül a legkedveltebb és leglátogatottabb, a *Szentjános-kút* is megszenvedte a háborút. Felirásos márványlapja és maga a szoboralak is több puskalövést kapott, vasrácsát is megrongálták, sőt elülső részét le is feszítették és a Plecska-patakba dobták. Onnan szedték ki természetjáróink 22-iki kirándulásukon a Cérnaforrástól jövet és dróttal odaerősítették a falazatban maradt részhez. Az évtizedek (vagy talán századok) óta csodálatos bőséggel fakadó forrásvíz azonban zavartalanul folyik tovább a természetjárók, a pihenésre és csöndre vágyódók gyönyörűségére és fölűdítésére.

A Szentjánoskúttól kb. egy km-re északnyugatra ugyancsak a Plecska-völgyben, az egykori közös lövőtér helyén fekvő *Erzsébet-forrás* a tél folyamán úgyszólván elűnt, pedig ez év február havában, amikor fáért a fél város künn járt, megrongálva ugyan, de még megvolt. A római katolikus státusú forrás körüli fákat szép félkaréjban meghagyta volt, hogy a forrásnak védelmül, a pihenőknek árnyékul szolgáljanak, de értelmetlen emberek a fákat kivagdosták, a föliratot táblát széttörték, a forrást tönkretették. Most szép kis posvány van keletkezésében körülötte. Ezen csak egészen új forrásfog-

lalással, sok és fáradságos munkával lehet majd segíteni.

A Györke Márton jelentéséből tudjuk, hogy a *Mailáth-kút* egy-két puskalövés nyomát leszámítva, épen áll, csak vize folyik kevésbé gazdagon, mert a rendes nyíláson kívül a kútoszlop hátsó felén is utat talált magának.

Megvan a *Cérnaforrás* is, vize is bőven van, már nem is cérna, ha nem is kötél még, aminek egyik természetjáróink látni szeretete volna. Érdemes is volna kis költséggel, több fáradsággal valamiféle foglalatot készíteni neki, mert a patak martja, ahonnan kifolyik, puhaföldű, omladékony oldal, könnyen ráomolhatik a forrásra. Megérdemelné, mert újabban mind többen és gyakrabban keresik föl ezt a kedves, egy kissé félreeső, de éppen ezért annál csöndesebb kirándulólóhelyet.

A *Bongár-patak itatójának* vízgyűjtő medencéjéről avatatlan kezek leszedték a fedőköveket és szétdobálták róla a tuskés kőkényágakat. A forrás vizében persze nem tettek kárt, most is olyan friss és üdítő, mint eddig, csak éppen nem olyan gusztusos, mert nem olyan tiszta. Ezt is a természetjáróknak kellene rendbehozniok. Az ő föladatak volna az is, hogy az ott pásztorkodó és itató legénykének megmagyarázzák, miért fontos embernek, állatnak a tiszta forrás, a tiszta víz.

Munkában van a *Kolping-forrás* is a Bácsitorokban. Tulogdy János szerint vize az ediginél is gazdagabban folyik, fölirata és vasrácsa azonban szintén a háborús idők áldozata lett.

Nemsokára fölkeressük többi Kolozsvár-környéki forrásainkat is, a Rákóczi-forrást, a Vadászok forrását, az EKE-forrást és a többi, jórészt névtelen forrásokat. Kíváncsiak vagyunk, hogyan vészték át a háborút és az ember romboló-pusztító ösztönét.

EGYESÜLETI ÉLET

A Turista Szakosztály összejövetelei. Az ENKE turista-szakosztálya heti összejövetelét minden hétfőn délután 6 órakor tartja. Ennek állandó és legfőbb tárgya a lefolyt kirándulások beszámolója, illetőleg a következőknek elhatározása és előkészítése szokott lenni, ezenkívül minden olyan időszerű kérdés megbeszélése, amely a természetjárással szoros kapcsolatban van. Pénteken délután 6 órakor szintén összegyűlnek a tagok, hogy a legközelebbi (vasárnapi) kirándulás egyes részleteiről, esetleges módosításáról is tájékozódhassanak.

Tavaszi kirándulásaink. Az E. N. K. E. első kirándulását, verőfényes szép időben f. évi március hó 25-én, virágvasárnapján rendezte a Csigadombra és a Bongárpatak völgyébe. A résztvevők száma 25, vezető dr. Tulogy János volt. — Április 2-án, húsvéthétfőn a hójai Józsa Béla kilátó terepszemléjét tartottuk meg félnapos (délutáni) kirándulás keretében. *Albon György* vezetésével 48-an vettek benne részt.

Április 8-án nem rendezett az ENKE kirándulást, mert a turisták is mindnyájan a városnak szeméttől való megtisztításában munkálkodtak. — Április 15-én a Szentiványi-kutat keresték föl a turisták *Györke Márton* vezetésével. Az Az erősen hideg szél ellenére is 7-en vettek részt benne. — Ugyanezen a napon munkakiránduláson vettek részt 6-an a hójai turista-menedékháznak és környékének rendbehozására. Vezetője *Matejovits Antal* volt. — Április 22-én a turisták végső célja a Cérnaforrás volt. Az idő ezen a napon is hideg és borús volt, mégis 14 résztvevője akadt, *Dávid Béla* vezette. — Ugyanezen a napon

egy nyolctagú társaság *Györke Márton* vezetésével a Mailáth-kutat és környékét kereste föl. Örömmel jelentették, hogy ez a terület eléggé biztonságos, robbanó anyagok — legalább is az utak mentén — már nincsenek. — Április 29-én *Tulogy János* a Bácsitorokba és környékére vezetett kirándulást 10 részvevővel.

A legközelebbi vasárnapokon a következő kirándulásokat tervezi az ENKE:

1. Május 6-án: Gorbótető—Leányvár—Szászfenes. Vezető *Fonódi Gyula*.

2. Május 13-án: Mailáth-kút—Árpád-csúcs—Kismagura—Ekeforrás. Vezető dr. *Tulogy János*.

3. Május 20-án: Kajántói völgy—Lomberdő—Papfalva. Vezető *Reschner Gyula*.

4. Május 27-én: Mikestető—Özek-völgye—Malomvölgy. Vezető *Muresan József*.

Távolabbi terveinkben szerepel a Tekintő, a Szénafű, a györgyfalvi Városerdő, a Nagycsolt, sőt a Géczivár és a Tordai-hasadék is. Ezekről közelebbi híreket következő számunkban közlünk.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

K. A. Cikkének megörvendtünk. Kissé igen hosszú. Itt-ott megrövidítve egy későbbi számban sorra kerül.

Dermata-munkás. Nem kell röstelkedjék. Az nem akadály, hogy stílus és helyesírás hibákat követ el. Mi a beküldött frásokat kijavítjuk, sőt átdolgozzuk, ha annak szükségét látjuk. Az a fontos, hogy a gondolat, a tárgy legyen értékes és érdekes.

Többeknek. Lapunk minden hó 15-én zár. Sürgős kéziratokat, híreket tehát elsejéig kell beküldeni, különben kimaradhat a legközelebbi számból.

Bartalis István

OLCSÓ
ÉS JÓ!

készruha és mérték-
szabósága Kolozsvár
Egyetem-utca 1. sz.

ANGYAL DROGÉRIA

Cluj-Kolozsvár,
Dózsa-utca 23.

Alapítva: 1910.

FÜLÖP GÉZA

fűszer-, esemege
és gyarmatáru
üzlete

Kolozsvár, Széchenyi-tér 19. szám

TURÁRA

**Trenca-falatozó
ellát minden jóval**

Dózsa György-utca 1.

Goldstein I.

Kolozsvár, Dózsa György-utca 18

**Textil-, rövid- és
kötöttáru-üzlet**

Major Ilona

Cluj-Kolozsvár,
Str. Deák Ferenc-utca 20.

Mode de dame și tricotaj

Női divat, kötött és textil

Lakását izléseesen festi

MIHÁLY EMIL

szobafestő és mázoló

Horea-út 5, II. emelet

Játékáru
Sportfelszerelési
cikkek

CSEGEZINÉL, Unió-u. 24

DERMATA cipőgyár

Cluj-Kolozsvár

Minerva

Nyomdai Műintézet Rt. Kolozsvár

Igazgatóság és üzemek: Brassai-utca 7. szám. Telefon: 4-33

Könyv- és papírkereskedés: Szabadság-tér 8. Telefon: 4-34

Könyvnyomda / Könyv- és papírkereskedés

Könyvkiadó és lapkiadóvállalat

Könyvkötészet / Cinkográfia / Vonalozóüzem

Üzletikönyv-gyártás / Borítékgyártás

Domborcímke-gyártás / Bélyegzőkészítés

Minerva Rt. Cluj-Kolozsvár, Brassai-utca 7. szám. 7443 — Felelős vezető: Kiss Márton igazgató